

Verslag Onderwijsbestuur 6-7-22

Tijd 11:00 – 13:00

Plaats: Academiegebouw Diningroom – Hybride

Aanwezig: Ton Liefwaard (voorzitter), Esther Huiskers, Sigrid van Wingerden, Peter van Es, Anne-Claire van Dijk, Armin Cuyvers, Julie Külsen, Danielle Chevalier (vervangster Janine Ubink), Annette van Sandwijk, Matthias Haentjens, Bastiaan Rijpkema, Gerda Korevaar (verslag), Nard Willemse (verslag).

Afwezig met bericht van verhindering: Jean-Pierre van der Rest

Opening & Mededelingen

Voortaan zal het onderwerp JPAO altijd op de agenda staan zodat er mededelingen en vragen over dit onderwerp behandeld kunnen worden. Mocht het onderwerp uitgebreider besproken moeten worden dan komt het nadrukkelijk op de agenda.

Gerda Korevaar deelt mee dat zij een nieuwe baan heeft gevonden. Vanaf 1 oktober gaat zij werken als directeur van een basisschool in Rotterdam.

1. Verslag vergadering 1 juni 2022

Peter van Es merkt op dat het advies van de Adviesgroep Kernvisie Bachelor Onderwijs tamelijk laat is rondgestuurd. Dit betreurt hij omdat als we een vruchtbare discussie willen er toch enige voorbereidingstijd nodig is. Ton Liefwaard bevestigt dat we niet enkel vandaag het advies van de Adviesgroep gaan bespreken maar er meer gelegenheden komen om er uitgebreid over te spreken. Op de vergadering van 14 september zal het onderwerp inclusief bestuursreactie besproken worden.

Met betrekking tot het verslag is er een opmerking over pagina 4. Op pagina 4 wordt gesuggereerd dat Sigrid een opmerking maakt dat beide cijfers in een vak een voldoende moeten zijn. Dit was echter een vraag en geen opmerking of argument. Het verslag wordt, met een correctie op pagina 4, vastgesteld.

2. Mededelingen en stand van zaken:

Werkbezoek Gent: Op donderdag 7 juli 2022 gaan de vice-decanen Onderwijs van de verschillende faculteiten en de rector op werkbezoek naar Gent. Dit bezoek heeft als voornaamste thema de 'blended University'. Tijdens de voorbereiding viel Ton Liefwaard op dat ook de Universiteit Gent moeite heeft met het terug naar de campus krijgen van studenten. Zeker nu Hester Bijl met het Onderwijsberaad strategische wil gaan nadenken over de toekomst van de blended University, is het volgens Ton Liefwaard goed om met de vice-decanen hierover te sparren. Bastiaan Rijpkema merkt op dat er Kamervragen waren gesteld over de regie vanuit Den Haag op het creëren van blended Universities. Minister Dijkgraaf heeft een harmonisatie van blended onderwijs afgehouden en gaf in de Tweede Kamer aan dat dit beleid aan universiteiten zelf is. Daar komt bij dat de buitenwereld nog niet zover is om de blended onderwijs geheel te accepteren en juist graag ziet dat het onderwijs weer teruggaat naar onderwijs van voor corona. Bastiaan Rijpkema is benieuwd of de Universiteit Gent en, in een grotere context, België deze spanningen ook hebben. Ton Liefwaard neemt dit punt mee.

Advanced LLM's: Matthias Haentjens uit zijn zorgen over de manier waarop tentamens worden afgenomen. Het is momenteel lastig te organiseren, met name het afnemen van digitale toetsen op de universiteit. Zo zijn er bijvoorbeeld te weinig stopcontacten om alle laptops op aan te sluiten. Dit is erg onprofessioneel en problematisch aangezien zijn afnemers veel moeten betalen voor onderwijs op onze faculteit. Op zijn minst moeten de faciliteiten dan in orde zijn. Het faculteitsbestuur ontvangt binnenkort een brief waarin deze problemen worden aangekaart. Ton Liefwaard erkent het probleem en zal met het faculteitsbestuur deze klachten opvoeren in het gesprek met de afdeling Vastgoed. Ton Liefwaard geeft aan dat er tijdens de zomerperiode gewerkt wordt om alle zalen 'hybride' te

maken. Sigrid van Wingerden vraagt of de universiteit nog nadenkt over het bouwen van een algemeen gebouw waar tentamens kunnen worden gemaakt. Hierop antwoordt Ton Liefwaard dat dit inderdaad een plan is maar dat hier nog onvoldoende op wordt ingezet. Ook is de capaciteit in het sportcentrum nog onvoldoende met 950 plaatsen. Het onderwerp is wel onderdeel van het bestuurlijk gesprek maar het blijft een lastige strijd. Er wordt door verschillende leden opgemerkt dat we moeten kijken naar andere universiteiten die wel zijn geslaagd in het beschikbaar maken van een algemeen tentamengebouw; voorbeelden zijn EUR, RUG, en TiU. Matthias Haentjens stelt wel dat het updaten van onderwijslocaties en blended onderwijs twee verschillende onderwerpen zijn. We moeten er in ieder geval voor zorgen dat de schrijvende gevallen die nu plaatsvinden, worden aangepakt. Ton Liefwaard geeft aan dat de urgentie wordt gevoeld binnen onze faculteit, maar nog niet overal binnen de universiteit.

Voortgang accreditatie: Onze focus is gericht op te kijken naar waar we nu staan. Dit is een iets klassiekere insteek, daarbinnen zal het in gang gezet ontwikkelingsgerichte traject (kernvisie bachelor) een belangrijke plaats hebben. Na deze vergadering wordt er met de andere faculteiten binnen ons cluster, Tilburg en Utrecht, verder afgestemd. Uitkomsten van dit overleg zullen gedeeld worden in de vergadering van het Onderwijsbestuur in september.

Panelgesprekken: De panelgesprekken zijn op dezelfde wijze aangepakt als in het verleden. Wel hebben we het nu vergeleken met andere jaren, zo geeft Julie Külsen aan. De notulen zijn uitgewerkt waarna overlappende informatie is gedestilleerd tot algemene punten. Het bleek lastig te zijn om studenten te vinden die mee wilde doen. Dit past spijtig genoeg in de trend dat studenten weg blijven van het onderwijs. In maart is er een oproep gedeeld. Hieruit volgde geen aanmelding vanuit Notarieel recht, vanuit Civiel- en Ondernemingsrecht was er slechts één student die zich aanmeldde. Dit is erg jammer, want er werd dit jaar specifiek 'getarget'. De vraag is wat welke extra acties nog verricht hadden kunnen worden ten behoeve van vergroting deelname onder studenten. In de september-vergadering worden de uitkomsten van de panelgesprekken verder besproken en bediscussieerd.

Data vergaderingen Onderwijsbestuur 2022/23 : 14 september is de eerste vergadering van het nieuwe studiejaar. De overige data worden via Marjolein de Jong kenbaar gemaakt. Een outlook-invite volgt.

Scenario's voor onderwijs vanaf september 2022: het algemene uitgangspunt is dat we vanaf september teruggaan naar de situatie van voor corona. Bij de start van aankomend collegejaar verwachten we studenten op de campus. Er zijn specifieke uitzonderingen mogelijk via maatwerk, maar norm blijft onderwijs op de campus. Vanuit de GOLC is wel de opmerking gekomen of men het niet expliciet moeten maken dat we geen werkgroepen en colleges gaan streamen. De docenten waren vrij duidelijk over dat het belangrijk is dat studenten er weer zijn vanaf september. Esther Huiskers stelt dat, docenten die zij heeft gesproken, juist willen dat het streamen van werkgroepen en colleges afhangt van bepaalde criteria en niet vooraf wordt uitgesloten. Docenten willen juist ook de vrijheid hebben om op te mogen nemen indien van toepassing. Bastiaan Rijpkema vult aan dat er één duidelijke lijn moeten komen, zodat docenten hier binnen een kader mee kunnen werken en er geen scheve gezichten ontstaan. Wat wellicht helpt is een opvanggroep. Dat is een groep waar studenten die het onderwijs van die week gemist hebben nog een kans krijgen om het onderwijs (fysiek) te volgen. Besloten wordt dat er in ieder geval door Ton Liefwaard, Bastiaan Rijpkema en Esther Huiskers nog verder onderzocht wordt hoe de docentengroep in deze discussie staat. Armin Cuyvers vertelt dat docenten in de Master juist een verschil willen maken tussen hoor- en werkcolleges als het gaat om streamen en opnames. Actie: Ton Liefwaard bespreekt dit onderwerp met Laura Buissink, zodat de scenario's kunnen worden aangepast en de aangepaste versie voor het zomerreces nog rondgezonden kan worden.

3. Kernvisie Bachelor juridische opleidingen (i.a.v. Jan Adriaanse)

Ton Liefwaard geeft aan dat er hard is gewerkt om een visie neer te leggen die uitgaat van lange termijnvisie en tegelijkertijd juist ook stappen aandraagt om die visie te concretiseren en materialiseren. De eerste reactie van het faculteitsbestuur is positief. Verdere bespreking met de

gremia zullen volgen in augustus/september. Met succesvolle implementatie, zal de visie ervoor gaan zorgen dat tegengaan van vrijblijvendheid en meer accent op activering hand in hand gaan. Een andere uitkomst is dat de Faculteit gaat inzetten op een selecterend eerste jaar. Uiteraard betekenen deze veranderingen wel veel voor de organisatie. Jan Adriaanse beaamt dat het erg fijn is dat het faculteitsbestuur zo positief heeft gereageerd. Hij benadrukt dat er tussen de sessies de stafdienst Onderwijs ook betrokken is geweest bij de vraag naar de robuustheid van de kernvisie. Al met al is het een groot pakket aan maatregelen die zorgen voor een fundamenteel andere visie op onderwijs. We bieden vooruitstrevend en uitdagend onderwijs aan dat tevens voldoende begeleiding biedt. Als we met elkaar durven in te zetten op deze visie dan kunnen we een gewenste verandering echt doorvoeren.

Peter van Es vraagt zich af of het verstandig is om alle onderwerpen op deze wijze te combineren. Vervolg geven aan uitkomsten rapportage herinschrijvingsrendement is een goede stap, maar is het verstandig om dit te combineren met voorstellen over inrichting vijfde semester en interdisciplinariteit. Jan Adriaanse stelt dat een fundamentele verandering het beste tegelijk kan maar daar moet dan wel een uitgebreide, volledige facilitering voor komen. De faculteit moet het veranderproces goed faseren, coördineren en ondersteunen. Er moet mandaat komen vanuit het faculteitsbestuur voor de Taskforce die vervolgens met de implementatie van de kernvisie aan de slag gaat.

Bastiaan Rijpkema vindt het proces indrukwekkend. In een korte tijd hebben we door goede gesprekken te voeren met elkaar een mooi en stevig document tot stand gebracht. Dit document biedt een verhaal dat vertelt en uitdraagt waar we als faculteit voor staan. We kunnen nu duidelijker formuleren waarom studenten rechten in Leiden moeten gaan studeren. We vragen betrokkenheid en geven studenten hier ook echt wat voor terug. De basis blijft een sterke positief rechtelijke waar aan de hand van andere disciplines op voortborduurdt wordt. Dit is te zien in bijvoorbeeld de 30 EC aan vrije keuzeruimte (1/6 deel van het curriculum!). Dit biedt de studenten een mogelijkheid om zich ook breder te ontwikkelen. Matthias Haentjens geeft aan dat hij tijdens een afgelopen alumni bijeenkomst van de advanced masters terugkreeg dat alumni de sterke positieve rechtelijke basis, waar ze direct mee aan de slag kunnen, enorm belangrijk vinden. Ook het academische gemeenschapsgevoel in Leiden werd geprezen. Julie Külsen voegt toe dat het volgens haar wel erg belangrijk is om een goed communicatieplan op te stellen zodat studenten meegenomen worden in deze kernvisie. We moeten als faculteit echt zorgen dat, als we meer van studenten gaan verwachten, zij weten waar ze aan toe zijn. Armin Cuyvers geeft aan dat het juist ook een vorm van respect is dat we studenten meer gaan betrekken. Studenten geven juist ook aan dat die betrokkenheid juist de studie interessanter maakt. Peter van Es wijst erop dat we moeten oppassen met het verplicht stellen van bepaalde methodes en/of onderwerpen bij alle vakken. Het is onverstandig om bijvoorbeeld in elk vak duurzaamheid terug te laten komen indien dit niet relevant is voor het betreffende vak. Ook vraagt hij zich af of civiel effect wel voldoende ruimte biedt om aan 'knoppen te draaien'. Daarnaast geeft hij aan dat we moeten waken om niet alle toetsvormen te veel en te grondig veranderen. Er zijn vakken waar al op inzicht getoetst wordt. Tot slot geeft hij aan dat het afschaffen van de bachelorscriptie haaks staat op de gerichtheid van de vaardighedenlijn waar de bachelorscriptie als afsluiting dient.

Ton Liefwaard geeft aan dat de reflecties erg goed zijn en dat deze ook genoemd moeten worden.

Bestuurlijk gaat het proces nu pas echt beginnen. Inzet is ook geweest om vanuit de Wetenschappelijke Directeuren de structurele problemen aan te pakken.

Esther Huiskers spreekt haar waardering uit voor het stuk. Wel geeft zij aan dat het vervangen bachelorscriptie ten behoeve van een eind vak als Moot Court in haar ogen niet werkbaar is. Jaarlijks laten de evaluaties zien dat Moot Court een zwaar vak is voor slechts 5 EC. Haar vraag is meer hoe dit georganiseerd kan worden. Daarnaast geeft Esther Huiskers aan dat de werkvloer niet op de hoogte is van deze potentiële maatregel, zo bleek haar uit contact hierover met Clementine Breedveld.

Gerda Korevaar geeft aan dat we het advies vertrouwelijk bespreken. Het wordt ook hier besproken maar men kan eventuele uitkomsten nog niet bespreken met de werkvloer. De eerste routing is dat het besproken wordt met de WD's en het Onderwijsbestuur, daarna worden de afdelingsvoorzitters

van de instituten, studenten en andere gremia betrokken.

Esther Huiskers geeft vervolgens aan dat met de minoren Fiscaal Recht en Artificial Intelligence (AI). In het licht van maatschappelijke relevantie nog een stap verder gezet kan worden. De minor AI heeft namelijk ook betrekking op het thema duurzaamheid. Het duurzaamheidsvraagstuk kunnen we wellicht ook als geheel in de kernvisie tackelen. Haar laatste punt heeft betrekking op het verzoek om de maatregel over verlichting van de werkdruk door het aanbieden van uren te concretiseren. We moeten hier een helder plan voor maken. Armin Cuyvers voegt toe dat het gaat om een bewuste keuze om te vertrekken vanuit inhoud en daarna te kijken naar uitwerking. Bijvoorbeeld, de 30 EC vrije keuzeruimte is iets dat bijvoorbeeld pas vanaf 2024/2025 een feit is.

Anne-Claire van Dijk stelt dat er momenteel al weinig geschreven wordt in ons bachelor onderwijs en dat in de master juist ineens veel gebeurt. Is het niet zo dat afschaffing van de bachelorscriptie juist nog meer de schrijfvaardigheid onder druk zet? Er komt een antwoord vanuit verschillende leden die aangeven dat de nieuwe kernvisie schrijfvaardigheid juist meer gaat benadrukken. Het is de bedoeling dat schrijfvaardigheid in het gehele programma terugkomt en wordt ontwikkeld.

In het Onderwijsbestuur van 14 september komt de Kernvisie opnieuw aan de orde.

4. Bachelorherziening Criminologie

Sigrid van Wingerden geeft een presentatie over de herziening van de bachelor Criminologie (zie ppt-presentatie in Teamsomgeving Onderwijsbestuur). De belangrijkste punten zijn:

- dat de opleiding momenteel nog in de voorbereidende fase zit.
- dat de reden tot herziening voortkomt uit jarenlange feedback uit onder andere de vakevaluaties.
- dat Criminologie haar juridische vakken anders wilt gaan vormgeven.

Na de presentatie krijgt Julie Külsen het woord en ze vertelt dat het goed is Criminologie de juridische vakken meer in eigen hand gaat nemen. Zij krijgt vaak terug dat Criminologie studenten zich niet gehoord of gezien voelen tijdens het juridisch onderwijs. Daarbij komt dat deze studenten de juridische vakken ervaren als een 'hel op aarde'. Annette van Sandwijk biedt vanuit BIO aan dat zij mee kunnen denken over het verbeteren van de buitenlandse ervaringen van Criminologie studenten. Bastiaan Rijpkema snapt dat er moeilijkheden zijn voor Criminologie studenten die juridische vakken volgen maar vindt het wel jammer dat de oplossing is om de juridische vakken verder weg te halen bij Criminologie studenten. Hij vraagt zich af of een dergelijke verbetering ook binnen het huidige bestel gemaakt kan worden. Het is ergens jammer dat er via deze richting twee wegen worden bewandeld, waardoor er geen kruisbestuiving meer plaatsvindt. Vraag is op welke manier die nog tot stand zou kunnen komen. Armin Cuyvers denkt dat het ook goed kan zijn om de opleidingen ietwat te splitsen. We komen van een situatie waarin studenten pas na het behalen van hun propedeuse rechtsgeleerdheid mochten doorstromen naar het tweede jaar van Criminologie. De gesuggereerde ontwikkeling geeft Criminologie nog meer zelfstandigheid. Ton Liefwaard geeft aan dat we proberen een combinatie van Criminologie en Rechtsgeleerdheid binnen dezelfde Faculteit aan te bieden. Hoe kunnen we wel de kruisbestuiving behouden en niet los van elkaar opereren. Ton Liefwaard geeft verder aan dat hij Armin Cuyvers opmerking, "kunnen wij als juridische opleidingen niet juist ook leren van empirisch onderwijs?", erg waardevol vindt. Afgesproken wordt dat Sigrid van Wingerden het Onderwijsbestuur op de hoogte houdt van de voortgang.

5. Comenius projecten

De vraag binnen dit onderwerp is tweeledig. Ten eerste moeten we kijken of we als faculteit kunnen aanhaken bij projecten die centraal geformuleerd zijn of worden. Daarnaast is Comenius een initiatief om onderwijs en projecten die ter vernieuwing van het onderwijs dienen, te promoten. Het is dus goed om binnen de faculteit te kijken of er projecten en/of ideeën zijn die binnen dit kader vallen. Deze initiatieven moeten we promoten en binden aan het Comenius programma.

6. Afrondingssystematiek

Wordt verplaatst naar 14 september 2022.

7. Vrijstelling scriptie bij samenloop van bepaalde afstudeerrichtingen

Peter van Es begint met een toelichting van het probleem. De eindkwalificaties van Notarieel recht en Rechtsgeleerdheid zijn vrijwel gelijk. Op basis daarvan zou het dus kunnen dat een scriptie van Rechtsgeleerdheid ook valide is voor de opleiding Notarieel recht. Vroeger was er voor een dergelijke situatie, waarin een student twee studies volgt, altijd al vrijstelling. Dit is echter veranderd en vormt momenteel een probleem. Armin Cuyvers ziet geen reden om geen vrijstelling te geven. Studenten moeten de noodzaak voelen. Gelukkig wordt dit ook aangestipt in de kernvisie.

Gerda Korevaar geeft aan dat we studenten willen ontmoedigen om twee studies te doen, onder andere door de twee scripties te handhaven. Uit het herinschrijvingsonderzoek blijkt dat dubbelstudenten het goed doen. Bastiaan Rijpkema stelt dat wanneer je het handhaven van twee aparte scripties afschaft, er misschien wel heel andere ontwikkelingen zouden zijn en er sprake zou kunnen zijn van een nog groter aantal dubbelstudenten. Matthias Haentjens geeft aan dat Financieel recht dit anders aanpakt, daar moet je inhoudelijk iets terug zien van de studies.

Ton Liefwaard vraagt zich af of je inhoudelijk niet meer mag verwachten. Hij gaat er samen met Onderwijsbeleid nog eens goed naar kijken. Het oordeel van de facultaire examencommissie over een bepaalde casus met betrekking tot dubbel afstuderen volgt binnenkort. Echter, juist de brede vraag is van belang. Op 14 september komt dit onderwerp terug in het Onderwijsbestuur, inclusief een toelichting van Jan Robben, indien hij beschikbaar is. Gerda Korevaar en Ton Liefwaard vragen daarnaast aan Jan Robben hoeveel soortgelijke verzoeken hij over dit onderwerp, binnenkrijgt..

8. Rondvraag

Armin Cuyvers:

(1) Oekraïense vluchtelingen gaven aan dat ze graag willen deelnemen aan vakken. Julie Külsen geeft aan dat er al een dergelijk initiatief bestaat, genaamd Inclusion. Hier volgen bepaalde groepen mensen verschillende vakken en ontvangen ze een certificaat. Zij nemen contact met elkaar op.

(2) Bij verschillende masters zit wat spanning zit op de taaleis. Een mogelijke oplossing is wellicht het bieden van een speciale toets via het Language Center. Toch zien de Master opleidingen hier weinig in. Ton Liefwaard geeft aan dat hij momenteel ook aan het onderzoeken is of er eventueel een andere oplossing is. Tot slot lijkt het Armin Cuyvers goed om data over impact van verlaging van de taaleis goed monitoren zodat we eventueel een case kunnen bouwen. Actie: afdeling beleid & operationeel management CI.

Anne Claire van Dijk geeft aan dat het keuzevak Defensie, veiligheid en mobiliteit goed gewaardeerd wordt door studenten.

Wat	Wie	Status
1. Ton Liefwaard vraagt in het Onderwijsberaad de status van de archivering van tentamens.	Ton Liefwaard	In progress
2. Gerda Korevaar mailt de leden van het Onderwijsbestuur de notitie van Erik Reinders over inschrijven colleges en tentamens.	Nard Willemse	Gerealiseerd
3. Openboek tentamens – good practice etc.	Nard Willemse	In progress
4. Ton Liefwaard bespreekt de notitie scenario's onderwijs met Laura Buissink, zodat de scenario's kunnen worden aangepast.	Ton Liefwaard	Gerealiseerd
5. Ton Liefwaard & de afdeling Onderwijsbeleid bereiden dossier 'vrijstelling scriptie bij samenloop van bepaalde afstudeerrichtingen'	Ton Liefwaard & Onderwijsbeleid	In progress

voor ten behoeve de volgende vergadering (14 september). Jan Robbe zal hiervoor worden uitgenodigd.	/Nard Willemse	
6. Notitie afrondingssystematiek wordt besproken op 14 september.	Gerda Korevaar	Agenderen
7. Panelgesprekken op de agenda van 14 september	Gerda Korevaar	Agenderen
8. Monitoren taaleis	Operationeel management CI	Onder de aandacht brengen/ Niels vd Ven